

Αποκλειστικά για βιβλιόφιλους... και μη!!!

Η Δημοτική Βιβλιοθήκη Σκύδρας «Λεόντιος Σιδηρόπουλος» ανοίγει την όρεξη στους επισκέπτες της για διάβασμα...!

Κι αυτό γιατί ο χώρος εμπνέει και «πνέει» έναν φρέσκο άνεμο ανάγνωσης και αναζήτησης, σε δρόμους λογοτεχνικούς και ποιητικούς, στο πεδίο της έρευνας και της επιστήμης αλλά και σε πολλά θέματα της ελληνικής και παγκόσμιας βιβλιογραφίας, τόσο για τους μικρούς όσο και για τους μεγαλύτερους φίλους της.

Οι προτάσεις μας για το μήνα Απρίλιο 2021:

Ενήλικες

Οι Μαυρόλυκοι: το χρονικό της Τουρκοκρατίας, 1579 – 1799
(Α΄, Β΄, Γ΄ τόμος)

Πετσάλης – Διομήδης Θ.

Ελληνικό μυθιστόρημα

Εκδόσεις Βιβλιοπωλείον της «Εστίας»

[...] Κοντολογίς, τη ραχοκοκαλιά του έργου, τον κορμό, τον δίνει μια οικογένεια. Οι Μαυρόλυκοι. Αυτοί απλώνουν κλαδιά, παρακλάδια, λίγο παντού. Ξεκίνησαν από την Πόλη μετά την Άλωση, ήρθαν στον Μοριά, ανέβηκαν στην Ήπειρο, ξανατράβηξαν στην Πόλη, κατέβηκαν και στα νησιά, στην Κρήτη, ανηφορίσανε πάλι ως την Αθήνα, έπειτα πάλι στην Πόλη - στο Φανάρι. Από κει πάνε στη Μακεδονία, βγαίνουν στη Ρούμελη, γυρίζουν πίσω στο Μοριά. Η διαδρομή τους κλείνει τον κύκλο, τον κύκλο και το γύρο της ελληνικής γης. Μόνο στο τελευταίο κεφάλαιο είναι έξω από την Ελλάδα, πάμε με το Ρήγα στη Βιέννη, το Ρήγα το Βελεστινλή, συνισταμένη των προσπαθειών και αποκόρυφο της πορείας.

Φυσικά κι' εύκολα ετούτη η ιστορία μοιράζεται στα δύο. Στο πρώτο μέρος η νέκρα της φυλής, η νεκροφάνεια, αν προτιμάτε. Το ξύπνημα, η Ανάσταση της ψυχής του Γένους, στο δεύτερο μέρος. Το Γένος! Όμορφη λέξη, με πλατιά αγκαλιά. Έχει πάρει όλη τη σημασία των ψυχών που το δούλεψαν και που πήγανε θυσία για κείνο. Το γένος, το άθλιον Γένος. Σήμερα το ένδοξο Γένος.

Ξεχωρίζουνε πια μπροστά μας μερικές κορφές, τα κεφάλαια. Το πιο σημαντικά γεγονότα κι' οι μεγάλοι ήρωες. Πώς είναι δυνατό να μην τους ξέρει ο κάθε Έλληνας; Επτά φορές σήκωσε ο ραγιάς το κεφάλι στα τρακόσια εβδομήντα χρόνια της σκλαβιάς του.

Στα 1462, στα 1575, στα 1614, στα 1688, στα 1715, στα 1769, στα 1821. Επτά σηκωμοί με γενικότερη μορφή, για να κερδίσει τη λευτεριά του. Ποιος τους ξέρει όλους; Κι έπειτα οι ήρωες, οι μεγάλοι εθνομάρτυρες. Ο Διονύσιο ο Σκυλόσοφος, ο Κύριλλος Λούκαρης, ο Κοσμάς ο Αιτωλός. Αγάλματα έχει να τους στήσει η πατρίδα στις πλατείες.

Έχω τη γνώμη, ότι το ιστορικό μυθιστόρημα πρέπει να παρουσιάζει μεγάλα γεγονότα με μικρούς ήρωες, με άσημους ανθρώπους. Οι διάσημοι άνδρες της ιστορίας θα στέκουν πάντα πιο πίσω, σα φόντο, σε βάθος. Εξαίρεση έκανα για τον Κοσμά τον Αιτωλό, που με συνεπήρε άθελά μου, και για το Ρήγα, τρανό ακροβλάσταρο του ξανθισμένου δέντρου. [...]

Ο κοτζάμπασης του Καστρόπυργου

Καραγάτσης Μ.

Ελληνικό μυθιστόρημα

Εκδόσεις Βιβλιοπωλείον της «Εστίας»

[...] Ο δεσπότης δεν απελπίστηκε. Ήταν ο καιρός που η προεργασία της Φιλικής Εταιρείας είχε ετοιμάσει την ψυχή του ελληνικού λαού για την επανάσταση. Κόντευε η μεγάλη μέρα. Ο κάθε Έλληνας έπρεπε να παίξει το ρόλο του· η παθητική αδιαφορία θα έκανε κακό χειρότερο απ' την προδοσία. Η συμμετοχή του Μίχαλου Ρούση στον αγώνα ήταν απαραίτητη. Το όνομα, η δύναμη, οι κολίγοι του που τον αγαπούσαν και τον υπάκουαν τυφλά, δεν ήσαν μικρό ηθικό και υλικό κεφάλαιο. Κι ύστερα ήταν κι η στέρνα με τα τάλαρα, Μαρίες – Τερέζες και κολονάτα. Ο δεσπότης ανάλαβε να τον κατηχήσει. Ήταν από κείνους τους παπάδες με τη σκοτεινή μορφή και τη φλογερή καρδιά, που συνταύτιζαν αζεδιάλυτα τη χριστιανική με τη εθνική πίστη. Δασκαλεμένος στο μεγάλο διπλωματικό σχολείο του Φαναρίου, ατσαλωμένος με τη συνεχή επαφή που κάθε δεσπότης είχε τότε με τους Τούρκους, ήταν πιότερο πολιτικός παρά ιεράρχης. Αρχισε την κατήχηση του Μίχαλου με ανώτερη τεχνική, και κατάφερε να νικήσει την αδιαφορία του. Όχι πως συγκλονίστηκε η ψυχή του νεαρού κοτζαμπάση από το φλογερό κήρυγμα του εθνικισμού· μα σαν αδύνατος άνθρωπος, υποτάχθηκε στην επιβολή, τη γοητεία του ιερέα.

Κι ύστερα κατάλαβε – γιατί δεν ήταν διόλου κουτός – πώς δεν στεκόταν να μείνει αυτός παράμερα, όταν όλος ο Ελληνισμός ετοιμαζόταν σύψυχος για τον μεγάλο αγώνα. Παραδέχτηκε ν' ακολουθήσει τους αδελφού του· αν και δήλωσε με παρρησία πως όλα αυτά ήσαν...

Ελληνικός ὄρθρος: το χρονικό του μεγάλου σηκωμού Τόμος Β΄

Πετσάλη – Διομήδη Θ.

Ελληνικό μυθιστόρημα

Εκδόσεις Βιβλιοπωλείον της «Εστίας»

[...] Οι καλεσμένοι του Μουχτάρ – πασά, του μπεηζαδέ, του πρώτου γιου του βεζίρη. Κ' ήτανε καλεσμένοι για το κυνήγι της πάπιας και του αγριοπερίστερου, πέρα στο τσιφλίκι της Ν. όπου έχει λαμπρό κονάκι ο Μουχτάρης, δίπλα σε λίμνη με πολλές καλαμιές.

Πρώτος καλεσμένος ο Πουκεβίλλης, ο Γάλλος πρόξενος, που το γκουβέρνο του τον εδιόρισε τις προάλλες σε καινούργιο πόστο κι ετοιμάζεται να φύγει από τα Γιάννενα ύστερα από δώδεκα χρόνια που είναι εδώ. Προς τιμή του τούτο το κυνήγι. Αποχαιρετισμός με συμπάρα και με τσιμπούσι.

Καλεσμένος κι ένας άλλος Γάλλος, ένας μηχανικός που τον έχει κοντά του ο βεζίρης για να τον συμβουλευέται στα τεχνικά ζητήματα. Και τον ακούει πολύ.

Καλεσμένος και ο ιδιαίτερος γιατρός του Μουχτάρ, ο Ιωάννης Κωλέττης. Συνοδός του ο αρχιτσοχαντάρης του πασά ο Βελή – Γκέκας (όχι ο Βελή Γκέκας του Βεζίρη – Αλή, εκείνον τον σκότωσε πριν δέκα χρόνια ο Κατσαντώνης) και μαζί του ο Γραικός ο Δαμάσκος, πρωτοπαλίκarlo των Μπουκουβαλαίων μια φορά κι έναν καιρό, τώρα έμπιστος και αγαπημένος του Μουχτάρη.

Μπροστά πηγαίνουν ο Κωλέττης και ο Δαμάσκος, πίσω τους ο Πουκεβίλλης με το Γάλλο μηχανικό και αμέσως ύστερα ο μπας- τσοχαντάρης και ένας αρχισείζης. Πιο πίσω ακόμα ακολουθούν οι Αρβανιτάδες, αρματωμένοι ως τα δόνια, λες και πάνε σε πόλεμο (πόλεμος στάθηκε δα η ζωή τους από τα μικράτα τους) άντρες, θηρία όλοι τους, ένας – ένας. [...]

Ο αρματολός και άλλα διηγήματα

Καρκαβίτσας Α.

Ελληνικό διήγημα

Βιβλιοπωλείον της «Εστίας»

[...] Τ' ήταν ο Βρυκόλακας εις τα σαράντα χρόνια του; Ένας ραγιάς όπως τόσοι, ένας ραγιάς που πότιζε με τον ιδρώτα το χωράφι του κι έσκυβε το κεφάλι στο άσπλαχνο σπαθί τ' αφέντη του. Τόσα και τόσα χρόνια οι Βενετσάνοι πλάνεσαν τους

Ρωμαίους στους άρπαγους σκοπούς τους· μα σαν απόκαμαν έβαλαν παραμάσκαλα τον Άγιο Μάρκο τους και παν' αγύριστα στη λιμνογέννητη πατρίδα τους. Ο Τούρκος χύθηκε θεοποντή στη Ρούμελη, ανεμοσκόρπισε τ' αρματολίκια του Κούρμα και του Σπαθογιάννη· άλλους αφάνισε στον πόλεμο, άλλους έτριψε στο άτιμο το κούτσουρο και τώρα των ανδρειωμένων η γη ζυμώνεται απ' τα άτια των Σπαχήδων με των ραγιάδων τα δάκρυα. Στα βουνά δεν ανεμίζουν πια περήφανα μπαϊράκια · ούτε στους κάμπους τραγουδούν καλόκαρδες αργατιές. Οι τόποι των Παλαιολόγων και των Κομνηνών σαβανωμένοι με της σκλαβιάς το σάβανο, δεν αποδίνουν στο φως παρά τη θλίψη τους. Κι ο Γιάννης ο Κατσώνης δούλεψε σκυλίτι κα την ημέρα και κλειότανε την νύχτα σαν ποντικός στην τρύπα του. Πλήρωσε τα δοσίματα όλα σωστά: το κεφαλιάτικο, τη βοστίνα, το αβαρίτσι, όλα τα πλήρωνε κι έλεγε και σπολλάτη: - Σπολλάτη, αγά μου, που μ' αφήνεις στον ώμο το κεφάλι μου...

Ο εθνικός ύμνος των Ελλήνων

Πετρονικολός Α. Κώστας

Εθνικός ύμνος – Ελλάδα

Εκδόσεις Φαιστός

Το θέμα μας είναι «ο εθνικός μας ύμνος». Θα ειπωθεί εδώ ότι είναι σχετικό ή – καλύτερα - ότι πρέπει όλοι μας να ξέρουμε σχετικά με το μέγα τούτο θέμα, που λέγεται «Εθνικός Ύμνος» των Ελλήνων. Και είπα το θέμα τούτο μέγα, γιατί έτσι πρέπει να θεωρείται από κάθε Έλληνα όποιας καταγωγής ή θέσεως, αφού σε τελευταία ανάλυση ο ύμνος στην ελευθερία δεν είναι παρά ύμνος στον ίδιο τον άνθρωπο. Στον άνθρωπο βέβαια εκείνον που πιστεύει στην ύπαρξή του και στην αποστολή του πάνω στη γη, που πιστεύει στον τόσο παρεξηγημένο προορισμό του... Σε κείνον που ξέρει πώς έχει πάρει απ' τον Θεό το δικαίωμα να θέλει και να δικαιούται να ζει ελεύθερος. Στον άνθρωπο τέλος που «τότες αξίζει την ανθρωπιά του, όταν είναι έτοιμος να θυσιάσει και τη ζωή του ακόμα άμα δεν τον αφήνουν να ζει ελεύθερος».

Εμείς, πρέπει να το παραδεχτούμε, έχουμε μια κάποια άγνοια σε πολλά σχετικά με τον Ύμνο μας... Λογαριάστε σε πόσα Σχολεία, Γυμνάσια ή Δημοτικά, τραγουδάνε σωστά τον Ύμνο και πόσοι από μας έχουμε διαβάσει έστω και μια φορά ολόκληρο αυτό το ποίημα... Ισχύει ασφαλώς και σήμερα εκείνο που έλεγε ο περίφημος Αθανάσιος Ψαλλίδας: «Ο Ύμνος εις την Ελευθερίαν μένει άγνωστος εις τους Έλληνες, ενώ θα έπρεπε όλοι μας, ως στρατιώται της Ελευθερίας, να τον κρατώμεν ως εγκόλπιον και τα παιδιάρια μας να τον έχουν και όταν κοιμούνται υπό τον προσκεφάλαιόν των».

Θεσσαλονίκη και Μακεδονία 1800-1825: μια

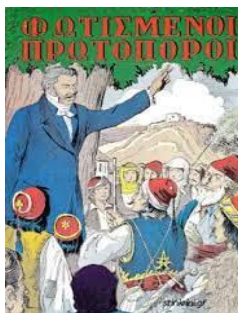
εικοσιπενταετία εν μέσω θυέλλης

Καραθανάσης Ε. Αθανάσιος

Μακεδονία – Ιστορία

Εκδόσεις Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών

Στα τέλη του 19^{ου} αί. είχαν πλέον ωριμάσει οι συνθήκες στην Μακεδονία για την αναμενόμενη αναγέννηση της ταλαίπωρης χώρας: το εμπόριο ήταν στα χέρια των ραγιάδων, ο Ελληνισμός της Διασποράς (στη πλειοψηφία του Μακεδόνες) βρισκόταν στο καλύτερο σημείο της ακμής του, η παιδευτική άνοδος με την ορμή του Διαφωτισμού ήταν και αυτή δεδομένη και εν γένει κυριαρχούσε η αντίληψη για την επερχόμενη απελευθέρωση. Ήταν, έπειτα, η δράση των κλεφταρματολών του Ολύμπου, του Βερμίου, των Πιερίων και των Χασίων που η φήμη τους εξερχόταν των μακεδονικών συνόρων. Η σερβική επανάσταση (1804-1813) έδιδε αγαθές ελπίδες στον Ελληνισμό της Μακεδονίας, που δεν έκρυβε τη συμπάθειά του και τον ενθουσιασμό του, πράγμα που προκαλούσε την οργή των Τούρκων· το ίδιο καιρό επανεμφανίζονταν, μετά τα τραγικά Ορλωφικά, και ο ρωσικός στόλος, ενώ νοτιότερα, στις Β. Σποράδες, ο θρυλικός καπετάνιος Νικοτσάρας αναστάτωνε τους Τούρκους και ο Κατσαντώνης με τον Κίτσο Μπότσαρη εκκαθάριζαν την Στερεά Ελλάδα από τους Αλβανούς. [...]

Φωτισμένοι πρωτοπόροι: Κωνσταντίνος Οικονόμος

– Νεόφυτος Δούκας – Γεώργιος Γεννάδιος

Βιογραφία

Εκδόσεις Αδελφότης Θεολόγων «Η Ζωή»

[...] Την ώρα που το λυκαυγές της λευτεριάς κυνηγούσε τα πυκνά σκοτάδια της σκλαβιάς και ο θρύλος του μαρμαρωμένου Βασιλιά έπαιρνε σάρκα και οστά... Τότε έζησαν και έδρασαν οι τρεις αυτοί «διδάσκαλοι του Γένους». Τα ταλέντα τους, τη μόρφωσή τους, τις σπουδές τους, τα διπλώματά τους, τους τίτλους τους, όλα, τα θυσίασαν στο βωμό του ελληνικού αγώνος. Δούλεψαν στην ξενιτιά για την ανάσταση του «δούλου Γένους», ίδρωσαν στην ελεύθερη γη για την εξάπλωση της ελληνικής παιδείας. Έγραψαν πολύτομα έργα για τα ελληνόπουλα, δίδαξαν χρόνια ολόκληρα τα σκλαβόπουλα. Έλιωσαν σαν λαμπάδες πάνω στην έδρα, ξεψύχησαν δίπλα στο θρανίο. Μαθητές του υπήρξαν οι ατρόμητοι Ιερολοχίτες, που έπεσαν στο

Δραγατσάνι, σπουδαστές τους οι μαχητές της Κρήτης. Δεν υπήρξαν μόνο τρεις δάσκαλοι ο Κωνσταντίνος Οικονόμος, ο Νεόφυτος Δούκας και ο Γεώργιος Γεννάδιος. Υπήρξαν και οι τρεις ιεροφάντες της Φιλικής Εταιρείας, φύλακες και υπέρμαχοι των μεγάλων μυστικών, στη Ρουμανία, στη Σερβία, στη Ρωσία. Σπόγγισαν δάκρυα ξενιτεμένων, άναψαν πυρκαγιές στις ψυχές των μαχητών. Παρηγόρησαν τους Έλληνες μετά το χαμό του Πατριάρχου Γρηγορίου του Ε΄, διατήρησαν τη φλόγα, που τρεμόσβηνε στις καρδιές των αγωνιστών, όταν το Μεσολόγγι έπεσε και η Επανάσταση του 1821 πήγαινε να σβήσει.

Δύο ήταν οι πηγές, που πότισαν τα πολύκαρπα αυτά δέντρα της νεώτερης μας ιστορίας: Ο Χριστιανισμός και ο Ελληνισμός. [...]

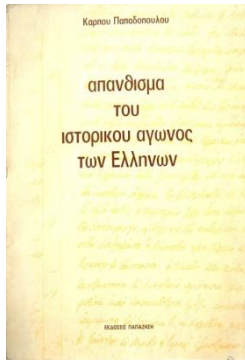
Τα μαρτύρια των Αγιορειτών επί Μεχμέτ Εμίν Αβδουλάχ πασά: 1822-1823

Μαμαλάκης Π. Ιωάννης
Άγιο Όρος – Ιστορία
Εκδόσεις Αφοί Μυρτίδη

Τα κατά το 1821 διαδραματισθέντα γενικώτερον εις την Χαλιδικήν και ειδικώτερον εις Άγιον Όρος, τα εξέθεσα εις ιδιαιτέραν εργασίαν μου, επί τη βάσει μεγάλου αριθμού νέων στοιχείων, τα οποία ανεύρον εις διαφόρους μονάς του Αγίου Όρους. Δια τα «όσα όμως συνέβησαν στο Άγιον Όρος μετά την παραχώρησιν της αμνηστίας» έγραφα στο τέλος της μελέτης μου αυτής, ότι έπρεπε «να αποτελέσουν ιδιαίτερο αντικείμενο ερευνών και μελέτης».

Ευτυχώς, χάρις εις την προθυμίαν των περισσοτέρων εκ των ιθυνόντων εις το Άγιον Όρος, έγινε δυνατόν, ώστε να περισυλλέξω από μέγαν αριθμόν αγνώστων μέχρι σήμερον ιστορικών στοιχείων αρκετάς πληροφορίας και να συνεχίσω επί τη βάση αυτών την εξιστόρησιν των ακολουθησάντων εις το Άγιον Όρος μετά την συνθηκολόγησιν. Επειδή όμως τα επί του Μεχμέτ Εμίν Αβδουλάχ πασά και του υπ' αυτού εγκατασταθέντος εις το Άγιον Όρος ως σερασκέρη Μουράτ αγά λαβάντα χώραν, όχι μόνον είναι τόσον πολλά, αλλά και λίαν τραγικά, επροτίμησα να περιορισθώ κατά το παρόν εις την τούτων μόνον εξιστόρησιν.

Ας ελπίσωμεν επί προσεχώς ημείς ή και άλλοι θα συμπληρώσωσι την εξιστόρησιν ολοκλήρου της μέχρι της Κυριακής του Θωμά του 1830 περιόδου, καθ' ην τοσαύτα εδεινοπάθησαν υπό την στρατιωτικήν τουρκικήν κατοχήν οι Αγιορείται.

Απάνθισμα του ιστορικού αγώνος των Ελλήνων

Παπαδόπουλος Κάρπος

Δίζελος Θαλής (παρουσίαση – σχολιασμός)

Απομνημονεύματα

Εκδόσεις Παπαζήσης

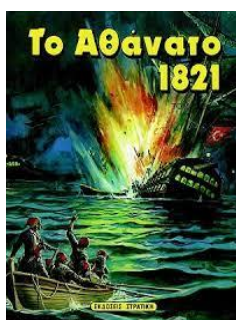
[...] Ο καπετάν Κάρπος ανήκε ολόψυχα στην παράταξη των λαϊκών αγωνιστών, στους ασυμβίβαστους Φιλικούς. Κι έμεινε πιστός στις ιδέες του ακόμη κι όταν, αηδιασμένος από τον Εμφύλιο Πόλεμο, προσχώρησε στον Τακτικό Στρατό. Γι' αυτό μέσα στα φθαρμένα από το χρόνο χειρόγραφά του βλέπουμε με πολλά άγνωστα στοιχεία να ξετυλίγεται όλο το περίπλοκο δίκτυο της παράταξης του Μαυροκορδάτου. [...]

Μέσα στις σελίδες του Κάρπου βρίσκουμε μόνο άγνωστα στοιχεία από τον άνισο αγώνα που διεξήγαγαν οι λαϊκοί αγωνιστές εναντίον των ξένων επεμβάσεων και των ραδιουργιών των αντιπάλων τους. Βρίσκουμε αποκαλυπτικά στοιχεία για τον επίσης άνισο, αλλά βασικά νικηφόρο, αγώνα τους εναντίον των Τούρκων. Κι αυτός ο αγώνας είναι που τους καταξίωσε για πάντα στη συνείδηση του Έθνους. [...]

Πολλά διδάγματα μπορούμε να βγάλουμε και για τον εθνικό αγώνα που διεξάγουμε και για την οικοδόμηση της δημοκρατίας, ανατρέχοντας πίσω στην ιστορία του '21. Οι Έλληνες ήσαν ακαταμάχητοι όταν είχαν εθνική ενότητα και οι Τούρκοι δεν τολμούσαν να τους πολεμήσουν. Όταν ήταν διχασμένοι – κι ήταν διχασμένοι πάντα από ξένες υποκινήσεις – οδηγούνταν στην ήττα και στην καταστροφή. Η δημοκρατία κινδύνευε πάντα από τα μεγάλα συμφέροντα των ολίγων. Τα συμφέροντα των πολλών, του Λαού, συμβάδιζαν πάντοτε με τη δημοκρατία και την ελευθερία. Κι η ελευθερία βιώνεται μέσα στους κινδύνους που διατρέχει. Και σε τούτο τον τόπο πολύ συχνά κινδυνεύει η ελευθερία...

Τα μεγάλα διδάγματα του '21 μας δίνει τώρα την ευκαιρία να ξαναθυμηθούμε η αποκαλυπτική Ιστορία του καπετάν Κάρπου.

Παιδιά

Το αθάνατο 1821

Τόμος Β΄

Στρατίκης Πότης

Ελληνική ιστορία – Βιβλία για παιδιά

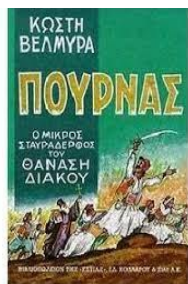
Εκδόσεις Στρατίκη

[...] Μια περιοχή της Ελλάδας στην οποία ήταν δύσκολο να ευδοκιμήσει η επανάσταση, ήταν η Μακεδονία. Πριν ακόμα πέσει η Πόλη, η Μακεδονία είχε υποδουλωθεί από τους Τούρκους. Κι έτσι όπως γειτόνευε με τον κορμό της Οθωμανικής αυτοκρατορίας, κάθε της επαναστατικό σκίρτημα θα πνιγόταν εύκολα στο αίμα. Η σκιά της σκλαβιάς στη Μακεδονία ήταν βαρύτερη απ' όλες τις άλλες περιοχές της Ελλάδας.

Κι όμως, το πολύπαθο αυτό κομμάτι της Ελλάδας δεν edίστασε να μπει στο χορό της επανάστασης. Ηγετική φυσιογνωμία του αγώνα ήταν ο Εμμανουήλ Παπάς. Φλογερός πατριώτης, είχε καταφέρει να έχει την εύνοια του Ισμαήλ Πασά και να διοριστεί τραπεζίτης στις Σέρρες. Με κίνδυνο να πέσει στη δυσμένεια των Τούρκων προσπαθούσε με κάθε τρόπο ν' απαλύνει τα βάρη της σκλαβιάς των συμπατριωτών του και δεν ήταν λίγοι εκείνοι τους οποίους είχε γλιτώσει από σίγουρο θάνατο.

Όταν όμως πέθανε ο Ισμαήλ Πασάς και τον διαδέχτηκε ο γιο του, ο Γιουσούφ Μπέης, φανατικός Μουσουλμάνος και τρομερά άσωτος, θέλησε να εκμεταλλευτεί την μεγάλη περιουσία του Παπά και απείλησε ως και την ίδια τη ζωή του. Έτσι, αναγκάστηκε να φύγει από τις Σέρρες και να καταφύγει στην Κωνσταντινούπολη. Εκεί μυήθηκε στη Φιλική Εταιρεία και με την έκρηξη της επανάστασης αποφάσισε να με μπει ενεργά στον αγώνα. Με χρήματα δικά του και με κίνδυνο της ζωής του αγόρασε αρκετά όπλα και φορτώνοντάς τα σ' ένα καράβι, κάτω από τα μάτια των

Τούρκων , τα έστειλε στη Χαλκιδική για να οπλιστούν οι πρώτες επαναστατικές ομάδες. Σε λίγο κατέβηκε κι αυτός στη Χαλκιδική και μπήκε επικεφαλής του αγώνα.
[...]

Πουρνάς: ο μικρός σταυραδερφός του Θανάση Διάκου
Βελμύρας Κωστής
Ελληνικό παιδικό μυθιστόρημα
Εκδόσεις Βιβλιοπωλείον της «Εστίας»

Εκείνη τη χρονιά – βρισκόμαστε στο 1820 – ο Πουρνάς, βιαζότανε ν' ανηφορίσει το κοπάδι από το χειμαδιό του Αη-Γιωργιού προς τα Βαρδούσια. Μα, η κυρά-Κωσταντέλαινα, η ψυχομάνα του, δεν ήθελε να τον αφήσει να ξεκινήσει Μαρτιάτικα.

- Κάτσε γυικόκα μου, να κάνωμε μαζί Λαμπρή...Κι' απέ...
- Καλομάνα, το 'χω κάνει τάμα ν' αναστήσω στο μοναστήρι του Αη-Λια!

Η κυρά- Κωσταντέλαινα - που, εδώ και λίγα χρόνια, θ' άστραφτε και θα βρόνταγε από το θυμό – έσφιξε τα χείλια της. Τα εβδομήντα χρόνια της και – περισσότερο – η τυραννισμένη ζωή που πέρασε, την είχαν τσακίσει ολότελα.

Σούφρωσε τα φρύδια της, κοίταξε καλά- καλά τον Πουρνά κι όταν διάβασε στα μάτια του δεκαπεντάχρονου παλληκαριού την σταθερή απόφασή του κατέβασε το κεφάλι και παραπονέθηκε:

- Αμ' τη ξέρω γω τη μοίρα μου, Πουρνά! Πέντε λεβέντες γέννησα· κ' οι πέντε με παράτησαν για να βγουν στο κλαρί. Το στερνό μου, το Θανάση μου, για να τον γλυτώσω από το βόλι, τον έταξα και τον ρασοφόρεσα. Μα κι αυτός – ώρα του καλή! – παράτησε το μοναστήρι και πήρε τα βουνά... Κι ούτε που θυμάται πια τη μάνα του, να 'ρθει να τη δεί... Ας έχει την ευχή μου... Τώρα ζητάς κι 'ατός σου, που σε μάζωξα και σ' ανάστησα σα γιό μου, να κάνεις του κεφαλιού σου... Ακόμα δεν ίδρωσε το μουστάκι σου, κουτάβι, κι έχεις δικιά σου βουλή...

Αθανάσιος Διάκος: ο ήρωας της Αλαμάνας
Παπακωνσταντίνου Νίκος
Ελληνικό παιδικό μυθιστόρημα

Εκδόσεις Καμπανά

[...] Το σπίτι του Νίκου Μασαβέτα ήταν μέσα στα έλατα. Έβλεπε κανείς από κει πάνω την Αρτοτίνα ολάκερη, που απλωνόταν στην ίδια βουνοπλαγιά κι 'χε κάπου τριακόσιες οικογένειες, άλλες κοντά-κοντά κι άλλες ανάρια- ανάρια.

Στο σπίτι αυτό γεννήθηκαν πέντε παιδιά. Η Σοφία, η Καλομοίρα, ο Αποστόλης, ο Κώστας και το στερνοπαίδι ο Θανάσης, που είδε το φως στα 1788.

Ήταν ένα όμορφο παιδί ο Θανάσης. Είχε όλες τις χάρες, του Θεού στο πρόσωπο και στο κορμί του. Καθώς το συγύριζε η μάνα του και το απίθωνε στην κούνια του, φάνταζε σαν αγγελούδι. Κι οι κοπελιές απ' το χωριό πηγαίνανε στο σπιτάκι των Μασαβεταίων μόνο και μόνο για να ιδούνε το Θανάση, να τον κρατήσουνε στα χέρια τους και να του πούνε ωραία τραγουδάκια.

Η μάνα του όμως η Χρύσω που είδε κι έπαθε πολλά, που ορφάνεψε τριών χρονών κορίτσι, που έχασε τα δυο τ' αδέρφια της από τους Τούρκους σε μια μέρα, έπλαθε όνειρα μεγάλα για το γιο της. Τον φανταζόταν να οργώνει τα βουνά με δυο κουμπούρια και σπαθί στη μέση και στους γερούς του ώμους το ντουφέκι του.

Γι' αυτό κάθε φορά που το νανούριζε του 'λεγε το τραγούδι αυτό:

«Κάμε Χριστέ και Παναγιά να μεγαλώσει ο γιό μου
να πάρει δίπλα τα βουνά δίπλα τα κορφοβούνια
να μάσει τα κλεφτόπουλα σ' Ανατολή και Δύση
κι από τη φάρα των Τουρκών ψυχή να μην αφήσει». [...]

Πατροκοσμάς: (ο Απόστολος του Γένους)

Λάππας Τάκης

Ελληνικό παιδικό μυθιστόρημα

Εκδόσεις Μ. Πεχλιβανίδης

[...] Το δρόμο που είχαν ανοίξει για την εκκλησία χθες οι γυναίκες, δε μπόρεσε να τον κλείσει ολότελα. Με λίγο κόπο κατάφερε ο Κώστας να φτάσει ως την εκκλησία.

Τη βρήκε σκεπασμένη απ' το χιόνι. Μπόρεσε ν' ανοίξει την πόρτα και να μπει. Τα καντήλια καίγαν ακόμα. Τους έριξε κι άλλο λάδι για να κρατήσουν.

Άρχισε να σιγοψέλνει. «Η Παρθένος σήμερα τον υπερούσιον τίκτει...». Αυτό και το «Σήμερα κρεμάται...» του τα είχε μάθει από χρόνια ο αδερφός του ο Χρήστος.

Το καντήλι που βρισκόταν πάνω στην Αγία Τράπεζα τρεμόσβηνε. Είχε σωθεί το λάδι. Μπήκε στο ιερό να το δυναμώσει με λάδι. Πάνω στην Τράπεζα είδε ένα χοντρό βιβλίο αργυροδεμένο. Το γνώρισε. Ήταν το Ευαγγέλιο. Το είχε δει κι άλλοτε. Άπλωσε με τρεμάμενα χέρια και το πήρε. Το ανασπάστηκε. Άρχισε να το ξεφυλλίζει. Πρώτη φορά ήταν που έβλεπε το μέσα του. Πόση εντύπωση του κάνανε κάτι μεγάλα γράμματα με πλουμίδια γύρω τους κι από κοντά τα μικρά! Είχε και πέντε ζωγραφιές. Το κοίταζε, το ξανακοίταζε, και δεν το χόρταινε. Το γύριζε απ' όλες τις μεριές και το έβλεπε με προσοχή. Αχ ας μπορούσε να διαβάσει!...

Άξαφνα, χωρίς κι αυτός να καταλάβει πως, άθελα, απ' τα μάτια του κύλησαν δάκρυα... Στάξανε πάνω στις ανοιχτές σελίδες του Βιβλίου. Με μιας τα σκούπισε με το αντίστροφο του χεριού του. Έσφιξε τότε στην αγκαλιά του το Ευαγγέλιο και ξέσπασε σ' αναφιλητά. Το κορμί του ταραζόταν απ' τα κλάματα.

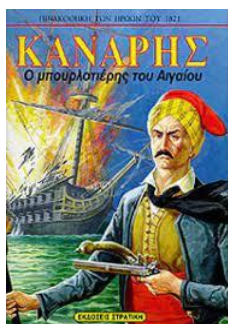
Με το Ευαγγέλιο στα χέρια, βγήκε απ' το Ιερό. Βρέθηκε μπροστά στην εικόνα του Χριστού. Πόσο παράξενα τον κοίταζε...

Γονάτισε μπροστά Του και μέσα στα δάκρυά του μπόρεσε να μουρμουρίσει.

- Χριστέ μου! Βοήθα με να μάθω και γω γράμματα και τάζω να σε δουλέψω σ' όλη μου τη ζωή!...

Κι άρχισε να ξανακλαίει με λυγμούς. Κι όλο παρακαλούσε κι έταζε.

- Γράμματα να μάθω, Χριστέ μου, και δούλος Σου να γίνω, έλεγε και ξανάλεγε...

Κανάρης: ο μπουρλοτιέρης του Αιγαίου

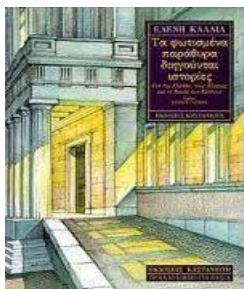
Πετρίτης Π.

Βιογραφία – Βιβλία για παιδιά

Εκδόσεις Στρατίκη

Ο Κωνσταντίνος Κανάρης, ο φοβερός πυρπολητής του τουρκικού στόλου κατά τη διάρκεια του μεγάλου Αγώνα, γεννήθηκε στα Ψαρά το 1790 από πατέρα φτωχό ναυτικό κι από μητέρα πρακτική γιάτρισσα. Σ' αυτό το μικροσκοπικό νησάκι, που ολόκληρο είναι ένας κατάξερος βράχος καταμεσής του Αιγαίου, ο μικρός Κωσταντής έκανε τα πρώτα του βήματα. Ήταν ένα λιγομίλητο, συνεσταλμένο και γενικά φρόνιμο αγόρι. Έκανε παρέα με λιγοστά παιδιά, παίζοντας μαζί τους σε αραιά διαστήματα και φρόντιζε πάντοτε να στέκεται μακριά από καυγάδες και λογής αταξίες. Προτιμούσε να μένει μόνος του τις περισσότερες ώρες και αποφεχνόταν να παίζει, μέχρι που νύχτωνε καμιά φορά, δικά του παιχνίδια στις μικρές ακρογιαλιές του νησιού του.

Εκείνο όμως που του άρεσε πιο πολύ ήταν να σκαρφαλώνει στους απότομους βράχους, που άλλοτε τους έδερνε ανελέητα το κύμα κι άλλοτε τους έγλειφε υποτακτικά, και από εκεί να αγναντεύει τη θάλασσα ως πέρα μακριά, όσο έφτανε το μάτι του. Μανία του τα καράβια! Όσα έφευγαν τα παρακολουθούσε υπομονετικά μέχρι που χάνονταν ανάμεσα ουρανού και θάλασσας, και όσα έρχονταν τα εξέταζε σχολαστικά, περίεργος και γοητευμένος. [...]

Τα φωτισμένα παράθυρα διηγούνται ιστορίες: για την Ελλάδα, τους Έλληνες και τη Βουλή των Ελλήνων
Καλλιόπη Ελένη
Ελληνική ιστορία – Βιβλία για παιδιά
Εκδόσεις Καστανιώτης

Από μικρή το ήξερα πως τα φωτισμένα παράθυρα διηγούνται ιστορίες. Γι' αυτό και αφουγκράστηκα πολύ προσεκτικά τα φωτισμένα παράθυρα του μεγάρου της Βουλής κι όσα μου διηγήθηκαν τα μεταφέρω όλα εδώ, σε τούτο το βιβλίο. Ιστορίες για την πόλη των Αθηνών την εποχή που έγινε πρωτεύουσα της Ελλάδας, για τον Όθωνα και τον Κολοκοτρώνη. Για την επανάσταση της 3^{ης} Σεπτεμβρίου και το Σύνταγμα, την πυρκαγιά στα Ανάκτορα και τους πρώτους Ολυμπιακούς αγώνες. Για τον Χαρίλαο Τρικούπη και τον Ελευθέριο Βενιζέλο, τις εκλογές, τους βουλευτές και τις αρμοδιότητες του κοινοβουλίου. Ιστορίες πολλές και σημαντικές, για την Ελλάδα, τους Έλληνες και τη Βουλή των Ελλήνων.

Ε.Φ.Α.Κ.Π.Π. ΣΚΥΔΡΑΣ

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΣΚΥΔΡΑΣ «Λεόντιος Σιδηρόπουλος»

Ωράριο λειτουργίας

ΔΕΥΤΕΡΑ – ΤΡΙΤΗ – ΠΕΜΠΤΗ – ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ : 7:00 π.μ. – 15:00 μ.μ.

ΤΕΤΑΡΤΗ : 10:30 π.μ. – 18:30 μ.μ.

**Τηλέφωνο: 2381 3 51960 Δ/ση: Π. Μελά 46 – Σκύδρα (Πολύκεντρο - ΚΕΠ)
Ε – mail: librarysk@skydra.gov.gr**